

Activiteitenplan

Gewone dwergvleermuis, Boswinkel Enschede

Aanvrager:
Ons Huis
Postbus 1305
7500 BH Enschede

Contactpersoon/adviseur:
Natuurbank Overijssel
P. Leemreise
Aladnaweg 18
7122 RR Aalten
info@natuurbankoverijssel.nl

Uitgevoerd door: Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: Ons Huis

Projectnummer en versie: 4065, versie 1.0	Status: concept
Projectleider: Ing. P. Leemreise	Rapportdatum: 25-2-2022
Kotmanlaan, Overijssellaan, Noordhollandstraat, Utrechtlaan, Groningerstraat, Gelderlandstraat, Wethouder Beverstraat en Burgemeester van Veenlaan te Enschede	

Correspondentieadres:

Aladnaweg 18
7122 RR Aalten

E: info@natuurbankoverijssel.nl

T: 0543-451142 / 0614-435700

Inhoudsopgave

1 Inleiding.....	3
1.1 Aanleiding.....	3
2 Het onderzoeksgebied	3
2.1 Situering	3
2.2 Beschrijving van het onderzoeksgebied.....	4
3 Het onderzoek.....	5
3.1 Methode.....	5
3.2 Resultaten	7
Hoofdstuk 4 Werkzaamheden en planning	9
4.1 Werkzaamheden	9
4.2 Planning.....	9
Hoofdstuk 5 Effecten en mitigerende maatregelen	12
Hoofdstuk 6 De wet	20
6.1 Doel van het project.....	20
6.2 Alternatieven.....	20
6.3 Wettelijk belang	20
6.4 Zorgvuldig handelen.....	21
Hoofdstuk 7 Samenvatting	22

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Woningcorporatie Ons Huis verhuurt woningen in woonbuurt Boswinkel, te Enschede. Er zijn concrete plannen om woongebouwen en woningen te slopen.

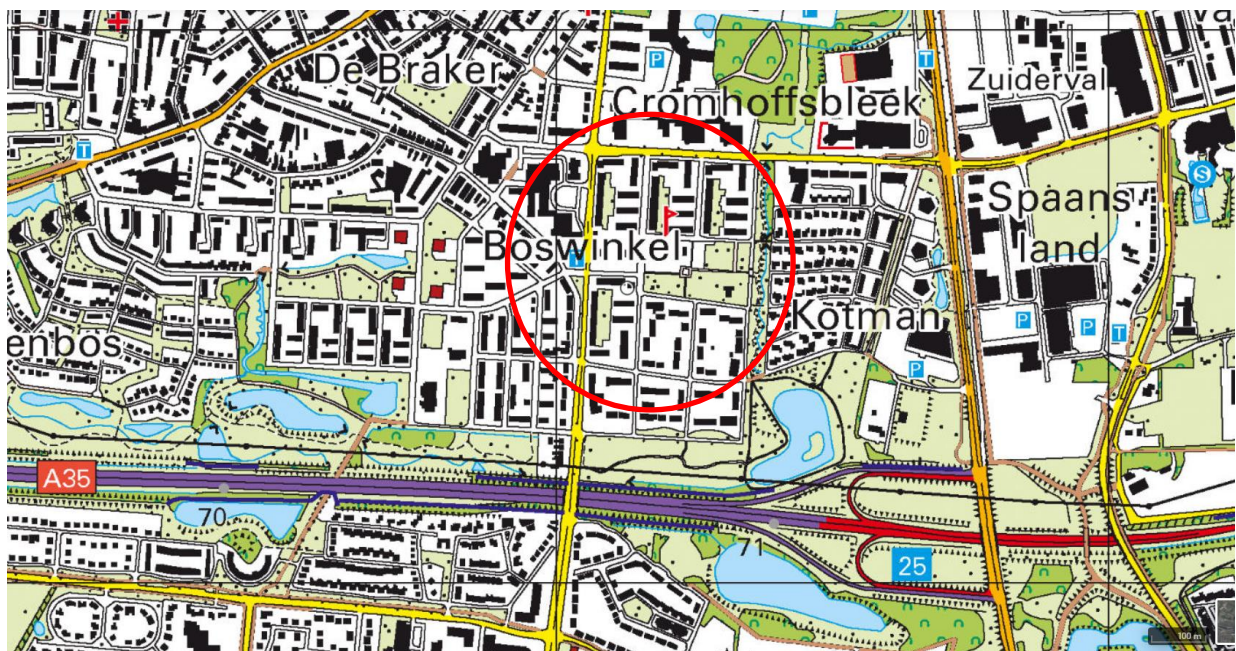
Uit aanvullend onderzoek, uitgevoerd in 2019, is vast komen te staan dat gewone dwergvleermuizen er een verblijfplaats bezetten. Het betreft enkele zomer- en paarverblijfplaatsen en een kraamkolonie.

Als gevolg van de voorgenomen activiteiten worden de verblijfplaatsen beschadigd en vernield.

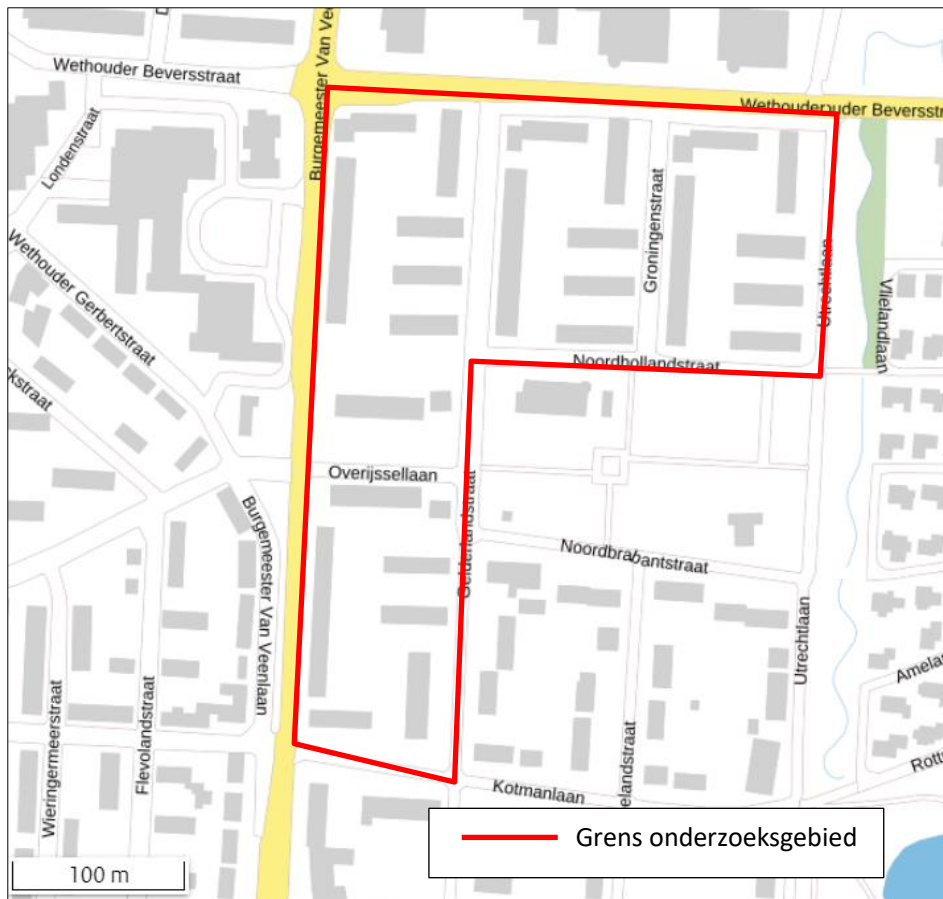
2 Het onderzoeksgebied

2.1 Situering

Het onderzoeksgebied is gesitueerd in de stad Enschede en bestaat uit woningen aan de aan de Kotmanlaan, Overijssellaan, Noordhollandstraat, Utrechtlaan, Groningerstraat, Gelderlandstraat, Wethouder Beverstraat en Burgemeester van Veenlaan te Enschede. Op onderstaande afbeelding wordt de globale ligging van het onderzoeksgebied weergegeven op een topografische kaart.

Globale ligging van het onderzoeksgebied. De ligging van het onderzoeksgebied wordt met de rode cirkel aangeduid (bron: ruimtelijkeplannen.nl).

Begrenzing van het plangebied.

2.2 Beschrijving van het onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied bestaat uit grondgebonden woningen en flatwoningen in woongebouwen van vier woonlagen. Alle gebouwen hebben een plat dak. De staat van onderhoud van de woningen is goed; alle woningen zijn wind- en waterdicht. Op onderstaande afbeeldingen wordt een impressie van het plangebied gegeven.

Detailopname van de woningen het plangebied (bron: Google Streetview).

Detailopname van de woningen het plangebied (bron: Google Streetview).

3 Het onderzoek

3.1 Methode

Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd conform het vleermuisprotocol 2017. Voor het in kaart brengen van vleermuizen is zowel visueel als auditief geïnventariseerd. Met behulp van een heterodyne batdetector met opname- en vertragingfunctie (type: Petterson D240x) is de echolocatie die vleermuizen uitzenden voor ons hoorbaar gemaakt. Wanneer op basis van frequentie, klank en ritme niet met 100% zekerheid de soort bepaald kon worden, is een opname gemaakt op een extern opname apparaatuur (type: Zoom H2n). Door de dieren ook zoveel mogelijk visueel waar te nemen is de determinatie geverifieerd en is het gedrag (en daarmee vaak de functie van het gebied) vastgesteld. Dit onderzoek is specifiek gericht op het in kaart brengen van verblijfplaatsen, soortsaamenstelling en gebiedsgebruik.

Tijdens het onderzoek is ook gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera (Pulsar Helion xq28). Een dergelijke camera is van grote meerwaarde bij het waarnemen van zwermende dieren tijdens de baltsperiode en middernachtzwermen en het uitvliegen van dieren in een grote kolonie, zoals een kraamkolonie.

Het onderzoek is opgezet om duidelijkheid te krijgen over de functie van de bebouwing in het plangebied als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. De bebouwing in het plangebied lijkt geschikt als zomer-, kraam-, en paarverblijfplaats en mogelijk ook als massa-winterverblijfplaats.

Plangebied 'Boswinkel' is een vrij groot plangebied, dat te groot is om door een vaste groep onderzoekers van vier personen, op één avond bekeken kan worden. Het plangebied is daarom verdeeld in vier deelgebieden. Te weten:

- Kotmanlaan
- Overijssellaan
- Gelderlandstraat
- Groningenstraat

bezoek	datum	tijdstip	n- onderzoekers	weersomstadigheden
1	20-5-2019	22:00-0:00	4	bewolkt, droog 14°C, wind 1-2 Bft
2	21-5-2019	3:00-5:00	4	bewolkt, droog 12°C, windstil
3	17-6-2019	22:00-0:00	4	half bewolkt, droog, 26°C, windstil
4	2-7-2019	3:00-5:00	4	half bewolkt, droog, 12°C, windstil
5	10-8-2019	23:50-2:00	2	half bewolkt, droog, 17°C, windstil
6	3-9-2019	0:00-2:00	2	bewolkt, droog, 18°C, wind 1-2 Bft
7	14-10-2019	21:00-23:00	1	bewolkt, droog, 14°C, windstil

Bezoekschema vleermuisonderzoek deelgebied Kotmanlaan.

bezoek	datum	tijdstip	n- onderzoekers	weersomstadigheden
1	21-5-2019	22:00-0:00	4	bewolkt, droog 14°C, wind 1-2 Bft
2	22-5-2019	3:00-5:00	4	bewolkt, droog 9°C, windstil
3	18-6-2019	3:00-5:00	4	half bewolkt, droog, 12°C, windstil
4	2-7-2019	22:00-0:00	4	half bewolkt, droog, 22°C, wind 1-2 Bft
5	10-8-2019	23:50-2:00	2	half bewolkt, droog, 17°C, windstil
6	3-9-2019	0:00-2:00	2	bewolkt, droog, 18°C, wind 1-2 Bft
7	14-10-2019	21:00-23:00	1	bewolkt, droog, 14°C, windstil

Bezoekschema vleermuisonderzoek deelgebied Overijsellaan.

bezoek	datum	tijdstip	n- onderzoekers	weersomstadigheden
1	22-5-2019	22:00-0:00	4	bewolkt, droog 19°C, wind 1-2 Bft
2	23-5-2019	3:00-5:00	4	bewolkt, droog 9°C, windstil
3	18-6-2019	22:00-0:00	4	half bewolkt, droog, 28°C, windstil
4	5-7-2019	3:00-5:00	4	half bewolkt, droog, 14°C, windstil
5	10-8-2019	23:50-2:00	2	half bewolkt, droog, 17°C, windstil
6	3-9-2019	0:00-2:00	2	bewolkt, droog, 18°C, wind 1-2 Bft
7	14-10-2019	21:00-23:00	1	bewolkt, droog, 14°C, windstil

Bezoekschema vleermuisonderzoek deelgebied Gelderlandstraat.

bezoek	datum	tijdstip	n- onderzoekers	weersomstadigheden
1	23-5-2019	22:00-0:00	4	bewolkt, droog 19°C, windstil
2	24-5-2019	3:00-5:00	4	bewolkt, droog 11°C, windstil
3	17-6-2019	3:00-5:00	4	half bewolkt, droog, 28°C, windstil
4	5-7-2019	22:00-0:00	4	half bewolkt, droog, 20°C, windstil
5	10-8-2019	23:50-2:00	2	half bewolkt, droog, 17°C, windstil
6	3-9-2019	0:00-2:00	2	bewolkt, droog, 18°C, wind 1-2 Bft
7	14-10-2019	21:00-23:00	1	bewolkt, droog, 14°C, windstil

Bezoekschema vleermuisonderzoek deelgebied Groningenstraat.

Ieder deelgebied is in totaal zeven keer bezocht. Vier maal in de kraamperiode, twee maal in de zwermperiode en twee maal in de paarperiode. Het bezoek van 3 september valt zowel binnen de zwerm- als paarperiode.

De onderzoekers stelden zich tijdens de onderzoeken in de schemer strategisch op, waarbij specifiek gelet werd op uitvliegende dieren en dieren die vroeg op de avond of laat in de ochtend, foerageerden nabij het onderzoeksgebied (dit is een aanwijzing op een verblijfplaats nabij). Zwermende dieren in de ochtend werden gevolgd tot ze de verblijfplaats invlogen in de ochtend.

Na het uitvliegen van vleermuizen in de ochtend, werd het plangebied, en soms ook aangrenzende woningen en woonblokken, doorlopen, en werd gekeken naar terugkerende zogende vrouwtjes in de kraamtijd.

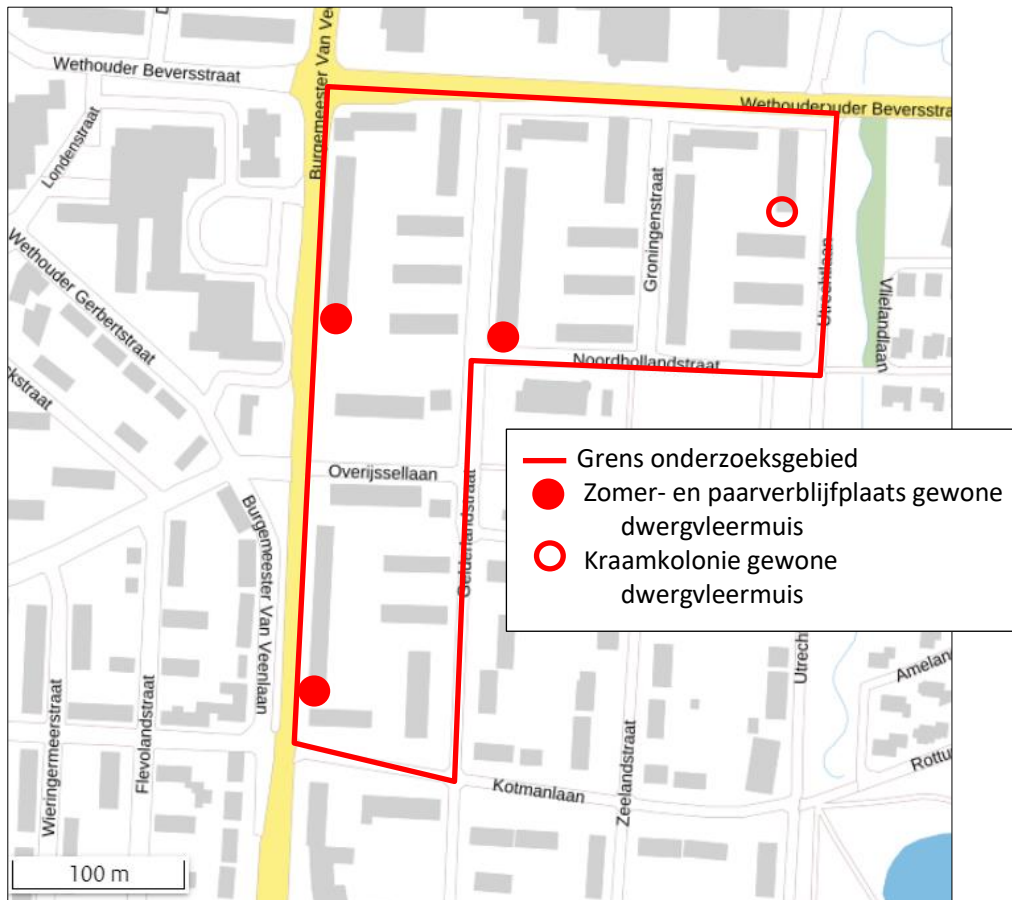
Tijdens bezoeken aan een bepaald deelgebied, kan soms ook gekeken en geluisterd worden in andere deelgebieden, grenzend aan het onderzoeksgebied.

Beoordeling onderzoeksinzet

Er is (nog) geen protocol voor dergelijk grootschalig onderzoek. Er is gekozen om vier zelfstandig werkende, ervaren onderzoekers per onderzoeksgebied in te zetten. De vaste telploeg bestond uit vier onderzoekers, in totaal hebben zes verschillende onderzoekers deelgenomen aan het onderzoek.

3.2 Resultaten

In het plangebied zijn drie zomer- en paarverblijfplaatsen en één kraamkolonie van gewone dwergvleermuizen vastgesteld (zie onder).

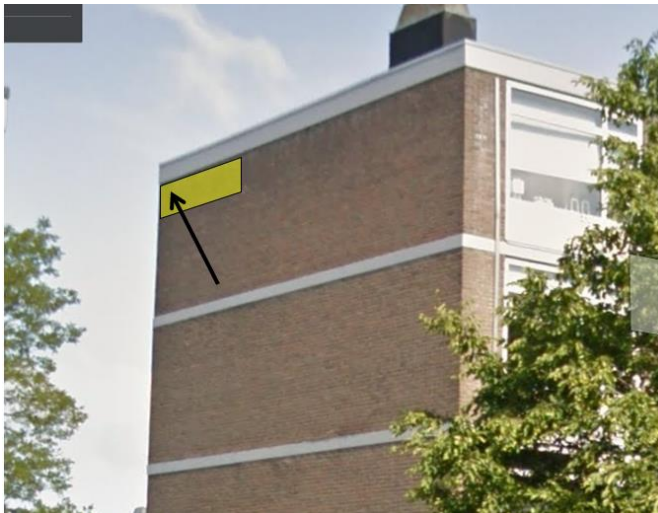
Onderzoeksresultaten.

De zomer- en paarverblijfplaatsen bevinden zich allen in de luchtsponw van de zuidgevel van een gebouw.

Aanzicht van de vastgestelde zomer- en paarverblijfplaatsen.

Aanzicht van de vastgestelde kraamkolonie.

Hoofdstuk 4 Werkzaamheden en planning

4.1 Werkzaamheden

Alle gebouwen in het plangebied worden gesloopt. Vervolgens worden nieuwe woningen teruggebouwd (zie afbeelding onder).

Verbeelding van het wenselijke eindbeeld.

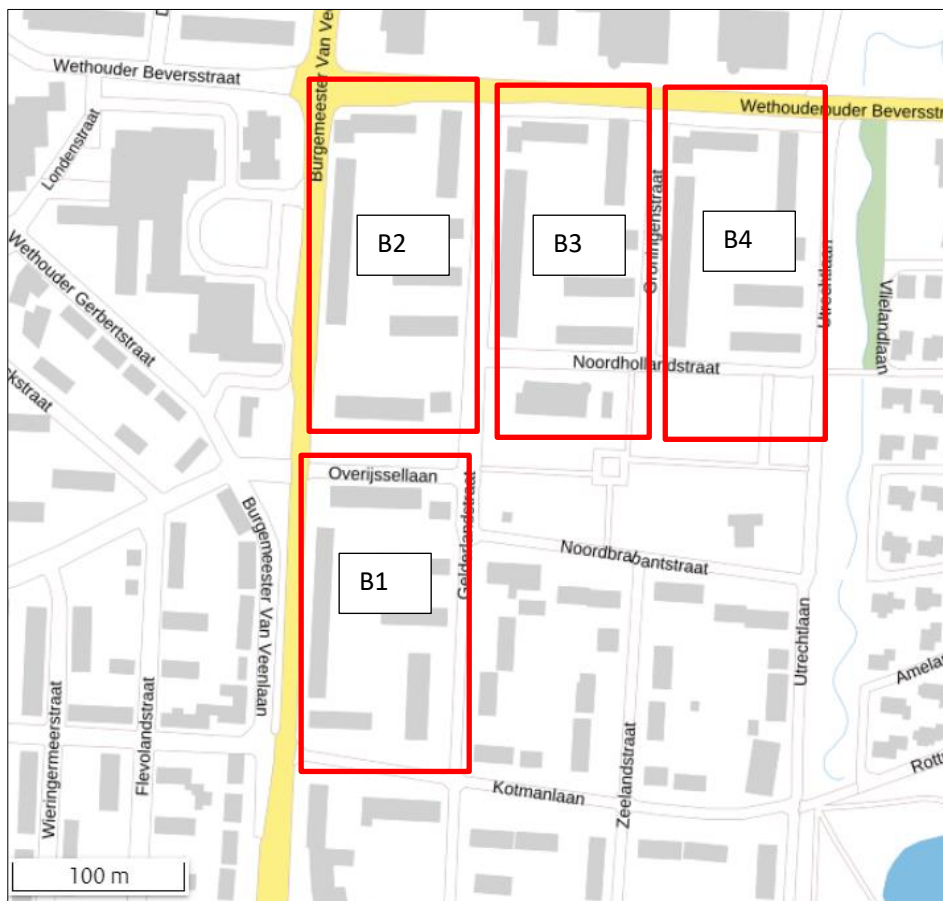
4.2 Planning

Het totale project start in oktober 2022 met fase 1 en loopt door tot juni 2025.

Hieronder wordt de planning van de verschillende fasen weergegeven:

nr	omschrijving	2021												2022												2023												2024												2025																																									
		4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12																																	
A Bestemmingsplanprocedure																																																																																											
1	Voorbereiding	A1						A2						A3						BP onherroepelijk																																																																							
2	Ter visie legging																																																																																										
3	Bezwaren / afronden																																																																																										
4																																																																																											
B Slopen																																																																																											
1	Sloopfase 1																																																																																										
2	Sloopfase 2	i= inkoop						B1						B2						B3						B4																																																																	
3	Sloopfase 3																																																																																										
4	Sloopfase 4																																																																																										
C Bouwrijp / kabels&leidingen																																																																																											
1	Bouwfase 1																																																																																										
2	Bouwfase 2																																																																																										
3	Bouwfase 3																																																																																										
4	Bouwfase 4																																																																																										
5	Bouwfase 5																																																																																										
D Bouwen																																																																																											
1	Bouwfase 1																																																																																										
2	Bouwfase 2																																																																																										
3	Bouwfase 3																																																																																										
4	Bouwfase 4																																																																																										
5	Bouwfase 5																																																																																										
E Woonrijpmaken																																																																																											
1	Bouwfase 1																																																																																										
2	Bouwfase 2																																																																																										
3	Bouwfase 3																																																																																										
4	Bouwfase 4																																																																																										
5	Bouwfase 5																																																																																										

Planning van de sloop- en bouwwerkzaamheden.

Planning van de uitvoering (sloop) van de vier deelgebieden.

Planning van de uitvoering (bouw) van de vijf deelgebieden.

		Sloop in maand		Nieuwbouw gereed
1	B1	Augustus 2022	E1	Week 31 2024
2			E2	Week 47 2024
3	B2	November 2022	E3	Week 7 2025
4	B3	Februari 2023	E4	Week 18 2025
5	B4	Mei 2023	E5	Week 28 2025

Planning sloop en opleveren nieuwe woningen.

Hoofdstuk 5 Effecten en mitigerende maatregelen

Effecten

Als gevolg van de sloopwerkzaamheden worden drie zomer- en paarverblijfplaatsen en één kraamkolonieplaats van de gewone dwergvleermuis beschadigd en vernield.

Mitigerende maatregelen

De volgende mitigerende maatregelen worden genomen:

Zomer- en paarverblijfplaats:

1. Ongeschikt maken van de verblijfplaats
2. Aanbieden tijdelijke verblijfplaats

Kraamkolonie

3. Aanbieden tijdelijke kraamverblijfplaatsen

Ad 1 Ongeschikt maken verblijfplaatsen

De zijgevels van de gebouwen waar de zomer- en paarverblijfplaatsen vastgesteld zijn, zijn voorzien van open stootvoegen. Gewone dwergvleermuizen kunnen de luchtsponw betreden via open stootvoegen. In plaats van alle open stootvoegen te voorzien van exclusionflaps, wordt voorgesteld, gaten te maken in het buitenblad, na het uitvliegen van de vleermuizen. Er wordt 1 uur na zonsondergang gestart met het hakken van gaten in het buitenblad. Verdeeld over de zijgevel, worden op iedere verdieping met open stootvoegen, drie gaten gehakt van minimaal 0,5 m2 per stuk, gelijk verdeeld over de breedte van de gevel.

Tijdpad ongeschikt maken zomer- en paarverblijfplaatsen

Aangenomen wordt, dat de zomer- en paarverblijfplaats, verlaten is in de periode november-februari, en vanaf januari bezet kan worden, indien de temperatuur 2 dagen > +10 graden Celsius.

		Sloop in maand	Actieve periode	Ongeschikt maken nodig
1	B1	Nov 2022- nov 2023	x	x
2				
3	B2	Feb 2023 – april 2023	x	x
4	B3	Mei 2023 – juli 2023	x	x
5	B4	Sept 2023 – november 2023	x	x

Ad 2. Ongeschikt maken kraamverblijfplaats

Huidige planning:

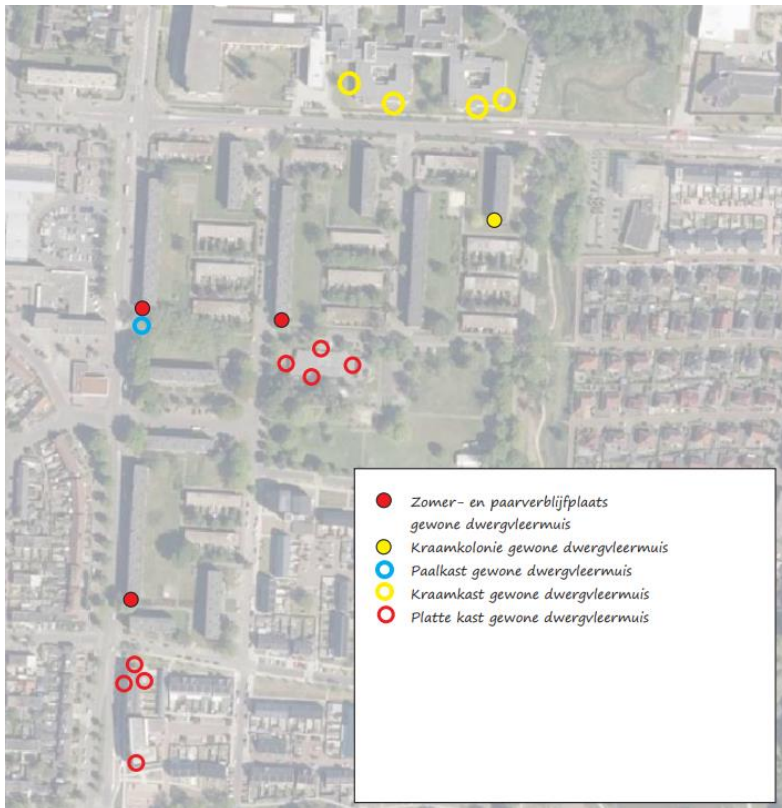
De kraamkolonie wordt niet gesloopt tijdens de kraamperiode, dat is 1 mei – 1 augustus. Omdat de kraamkolonie gesloopt wordt buiten de kraamtijd, hoeft de kraamkolonie niet ongeschikt gemaakt te worden.

Alternatieve planning:

Indien de kraamverblijfplaats wèl gesloopt wordt tijdens de kraamperiode, wordt deze ontoegankelijk gemaakt voor de kraamperiode, d.w.z. voor 1 mei. De kraamkolonie wordt ongeschikt gemaakt door 10 gaten in de buitengevel te maken, in de bovenste 2 meter van de gevel, verdeeld over de breedte van de gevel.

Ad 2 Aanbieden vervangende rust- en nestplaatsen

Per verblijfplaats worden vier vervangende verblijfplaatsen aangeboden. Voor de hangplek, zie onder:

Te plaatsen tijdelijke vleermuiskasten.

Toelichting platte kast

Er wordt gebruikt gemaakt van de vleermuiskast Beaumaris Midi. Deze worden op een geschikt plek aan de gevel geplaatst. Minimaal 2 meter hoog, zonder directe beschijning door kunstlicht, met vrije aanvliegeroute.

Beaumaris midi.

In het noordwestelijke deel worden twee palen met elk twee platte kasten geplaatst (zie voorbeeld onder)

Reeds aangebrachte vleermuiskasten op palen. Deze zijn in april 2021 geplaatst.

Kraamkast

Er worden aan de west- zuid- en oostzijde kraamkasten geplaatst. In totaal worden vier kraamkasten geplaatst.

Universeel vleermuis-zomerverblijf Kraamkast 2FTH

€292,13 Excl BTW

De ervaringen met ons beproefde universele zomerverblijf 1FTH hebben laten zien dat bij bepaalde bouwplannen houtvrije hangwanden bij een groot verblijf gunstig kunnen zijn. Dat kan bijv. liggen aan vergunningseisen van de opdrachtgever, planner of brandpreventie, maar ook afhankelijk zijn van de locatie zelf. Er is gebleken dat dit soort verblijf ook in ondergrondse kelders en bunkercomplexen wordt gebruikt, waar men door de hoge vochtigheid niet graag hout wil gebruiken. Tevens kunnen ook de eisen of gewoontes van de dieren aan een koelere of vochtigere hangplek de keuze van dit type raadzaam maken. Bovendien biedt dit model een alternatief uiterlijk van de hangwanden, wat uit plantechisch oogpunt bij afzonderlijke projecten handig kan zijn. Voor het overige komt de 2FTH in verregaande mate overeen met het model 1FTH op pagina 51.

&raun: Aanbrenging in het bos Vermindert in inose

De eerste twee, geschakelde kasten zijn geplaatst in april 2021 (zie afbeelding onder)

Hangkast geschakelde kraamkast.

Tijdpad

Alle kasten worden voor 1 mei 2022 geplaatst. Ze voldoen daardoor aan de minimale gewenningstijd

Compenserende maatregelen

We onderscheiden de volgende compenserende maatregelen:

1. kraamverblijf
2. Zomer- en paarverblijf

Ad 1. Kraamkast

In de gevel van een te bouwen woongebouw, worden vier Grote Tichelaar-kasten ingemetseld. De kast wordt zo hoog mogelijk in de spouw van het schoon metselwerk van de zuid- en westgevel geplaatst. Zie hieronder details van de te plaatsen kast en de hangplek.

Vleermuiskast Grote Tichelaar

Prijs op aanvraag

Deze multifunctionele vleermuiskast is geschikt als zomer-, paar-, kraam- en winterverblijf voor o.a. gewone dwergvleermuis. Deze kast beschikt over drie ruimtes die met elkaar verbonden zijn. Deze kast kan zowel horizontaal als verticaal geschakeld worden, zodat er een grotere voorziening ontstaat met meer verschillende microklimaten.

Deze kast is ontworpen door Dick van Hoff en Koninklijke Tichelaar B.V. in samenwerking met De Zoogdiervereniging.

Klik [hier](#) naar de flyer over de vleermuiskasten voor natuurinclusief bouwen.

Lees verder

Opties

Type inmetstel kraamkast (grote Tichelaar).

https://faunusnature.com/wp-content/uploads/2020/05/Productinformatie_FNC20201.pdf

Er is bewust gekozen voor het gebouw, nabij de huidige kraamkolonie, omdat vleermuizen plaatstrouw zijn en zo de nieuwe kraamkolonie mogelijk sneller bezetten.

Hangplek inmetstel kraamkast.

Hangplek inmetselkast aan zuid- en oostgevel.

Ad 2. Zomer- en paarverblijfplaatsen

Ter compensatie voor iedere zomer- en paarverblijfplaats, worden vier inmetselkasten geplaatst. De kasten worden in de buitengevel geplaatst, vrij van obstakels en directe belichting. Minimale hoogte 3,5 meter, liefst hoog in de zij- of kopgevel.

IB VL 08 Inbouwsteen Vleermuizen

Vraag een offerte aan voor dit product

Aantal:

[+ OFFERTE AANVRAAG](#)

Omschrijving

Deze inbouwsteen is ideaal voor vleermuizen als zomerverblijf, paarverblijf en bij milde winters als winterverblijf. Welke soort gebruik maakt van de inbouwsteen is afhankelijk van het gebied waar de inbouwsteen wordt toegepast en welke soorten daar al voorkomen. Bij toepassing van één steen per locatie dient deze als zomerverblijf of paarverblijf. De inbouwsteen is ook geschikt als kraamverblijf, hiervoor moeten wel meerdere stenen aan elkaar geschakeld worden zodat er een grotere ruimte ontstaat. Dat kan met de kasten onderling maar ook met de zgn. 'spouwsteen'.

Bij vleermuizen geldt, hoe meer ruimte ze ter beschikking krijgen hoe beter! Dus ook als schuilplek. Deze inbouwsteen is geschikt voor: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger en de tweekleurige vleermuis.

Nieuw verbeterd model

- ▶ Blokken aan de zij- en bovenkant zijn gemaakt van een dun stukje houtbeton en gemakkelijk uit te breken (geen schroeven meer)
- ▶ De achterwand van de inbouwsteen is van multiplex
- ▶ Aan de binnenzijde van de achterwand is een laag spuitkurk aangebracht om de vleermuis een perfecte grip te geven
- ▶ De achterwand van de inbouwsteen loopt door aan de zijkant, hierdoor sluiten de doorgangen (bij de verwijderde blokkjes) bij een

Voorbeeld van te gebruiken inbouwsteen vleermuizen.

Op onderstaande verbeelding worden de hangplekken van de zomer- en paarverblijfplaatsen weergegeven.

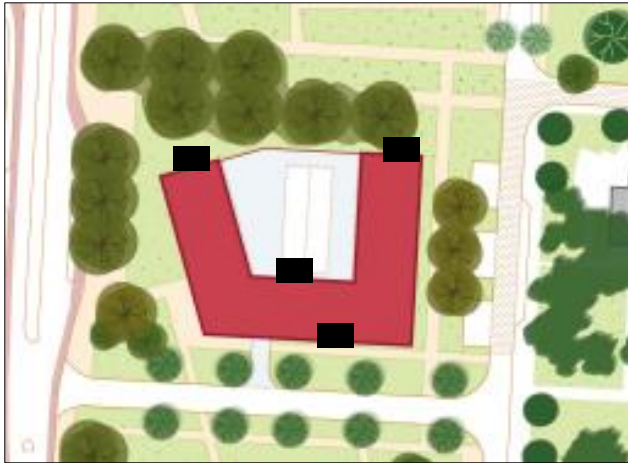

Hangplekken zomer- en paarverblijfplaatsen

Hieronder worden de hangplekken in detail weergegeven.

Locatie compenserende inbouwkasten locatie 1.

Locatie compenserende inbouwkasten locatie 2.

Locatie compenserende inbouwkasten locatie 3.

Hoofdstuk 6 De wet

6.1 Doel van het project

De woningen in het plangebied voldoen niet meer aan de eisen die woningcorporaties stellen aan woningen. De woningen zijn verouderd, er is sprake van gebreken en de woningen zijn niet energiezuinig.

Door Rigo Research en Advies is een scenariostudie uitgevoerd naar de verschillende opties om het woonklimaat te verbeteren (Rapport is bijgevoegd). De conclusie van het onderzoek luidt:

Op basis van de huidige technische staat, is langer doorverhuren of uitstellen van een aanpak, niet goed mogelijk. De leefbaarheid van de wijk is niet bekeken met recente cijfers, dit zo u een vertekend beeld opleveren, omdat de wijk al lange tijd voornamelijk bestaat uit tijdelijke bewoners met anti-kraak contracten. Wel is duidelijk dat voordat er ooit besloten is tot een wijkaanpak over te gaan, de leefbaarheid in de wijk te wensen over liet.

Op basis van het uitgevoerde onderzoek, heeft de eigenaar besloten, de huidige woningen te slopen en te vervangen door nieuwbouw.

6.2 Alternatieven

Alternatieve locatie

Een alternatieve locatie is niet aan de orde. Het zijn de woningen die vervangen moeten worden.

Alternatieve werkwijze

Er is studie gedaan naar technische mogelijkheden, de huidige woningen te behouden en te renoveren. Vanwege verschillende oorzaken, is dit geen reële optie, mede omdat er bouwkundige gebreken aan het licht zijn gekomen.

Alternatieven in tijd

De voorgenomen werkzaamheden duren meerdere jaren. Er is geen alternatief in tijd, die geen invloed heeft op de actieve periode van vleermuizen.

6.3 Wettelijk belang

De ontheffing wordt aangevraagd “in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten”. Onderstaand wordt de onderbouwing van deze belangen toegelicht.

Openbaar belang van sociale aard

Het verbeteren van het binnenmilieu van woningen, scholen en kindercentra is één van de speerpunten uit de Nationale aanpak Milieu en Gezondheid van de overheid (bron: www.rivm.nl). Het betreft herstructurering van de wijk met nieuwbouw, waarin duurzaamheid en behoud van groen een belangrijk uitgangspunt is. Door isolatie van woningen en het verbeteren van de ventilatie kunnen enerzijds de energielasten sterk verlaagd worden en anderzijds het comfort en het binnenmilieu verbeterd worden. Door de huidige woningen te vervangen door energiezuiniger woningen, draagt het plan daarnaast bij aan het vertragen van de klimaatverandering. Klimaatverandering kan leiden tot belangrijke economische schade als gevolg van:

- zeespiegelstijging met risico op overstromingen en verzilting;
- vergroting weersextremen (extreme regenval en langere droogteperiodes);

- beperkingen in zoetwatervoorzieningen;
- toenemend risico op (infectie)ziekten en plagen;
- bedreiging van de energievoorziening.

Door de verduurzaming van de woningen in het plangebied wordt een reductie in CO₂-uitstoot en daarmee een afname in het gebruik van fossiele brandstoffen gerealiseerd. Door de aanpak wordt een substantiële bijdrage geleverd aan het beperken van klimaatverandering. Het beperken van de (gevolgen van) klimaatverandering dient derhalve een groot maatschappelijk openbaar belang.

Conclusie:

Concluderend is dat de herstructurering, met name de nieuwbouw van woningen en appartementen in combinatie het groen wijkarakter, bijdraagt aan de verduurzaming van de stad (bron: OnsHuis, 2022).

De nieuwe panden zullen technisch in een betere staat verkeren en beter geïsoleerd zijn dan de huidige woningen. Met de herontwikkeling worden aspecten als ventilatie, sterke verlaging van energielasten, comfort en binnenmilieu aangepakt. Het project draagt daarmee bij aan de verbetering van de volksgezondheid door de woningen dusdanig te verbeteren dat vocht en tocht in huis worden beperkt.

Staat van instandhouding

Landelijk

De landelijke Staat van Instandhouding is beoordeeld op vier onderdelen: populatieomvang, verspreidingsgebied, kwaliteit van het leefgebied en toekomstperspectief. De populatieomvang, het verspreidingsgebied en de kwaliteit van het leefgebied is gunstig voor de gewone dwergvleermuis (Arcadis, 2018).

Trend

Doordat de intensiteit van de monitoring over de jaren verschillend is geweest, zijn er geen duidelijke uitspraken te doen over aantalsontwikkelingen (BIJ12, 2017). Er zijn echter wel aanwijzingen dat het aantal is toegenomen.

Toekomstperspectief van de gewone dwergvleermuis – Landelijk

Het aanbod van geschikte verblijfplaatsen neemt vermoedelijk in de toekomst snel af door het grote aantal na-isolatieprojecten van woningen dat op stapel staat en het dichten van kieren en gaten in gebouwen (BIJ12, 2017). Het aantal gewone dwergvleermuizen in een gebied is sterk afhankelijk van het voedselaanbod, maar ook van de hoeveelheid verblijfplaatsen. Verondersteld wordt dat er een afnemende trend is in zowel het voedselaanbod als in het aantal geschikte verblijfplaatsen, maar met name dat er een afname is in de juiste samenstelling van deze twee componenten. Daarnaast is de gewone dwergvleermuis een soort die zich traag voortplant. Per jaar baart 50 tot 70% van de vrouwtjes slechts één jong. Uitbreiding of herstel van een populatie verloopt derhalve niet snel (BIJ12, 2017). Mede door de vermoedelijke afname van geschikte verblijfplaatsen in de toekomst is het toekomstperspectief ongunstig - ontoereikend. Anderzijds komt het steeds vaker voor dat woningcorporaties en particulieren op voorhand mitigerende maatregelen nemen als zij woningen verduurzamen. Het toekomstperspectief is gunstig indien er dus voldoende mitigerende maatregelen genomen worden (Arcadis, 2018).

Regionaal

De regio Twente kijkt niet af van het landelijke beeld, aangaande verspreiding, dichtheid en mogelijke toe- of afname van de soort. De landelijke trend zal ook van toepassing zijn op Twente.

6.4 Zorgvuldig handelen

Tijdens de werkzaamheden wordt rekening gehouden met de algemene zorgplicht. Daarnaast worden handelingen achterwege gelaten of extra maatregelen genomen om te voorkomen dat door de te nemen werkzaamheden nadelige effecten op flora en fauna worden veroorzaakt. Er worden geen werkzaamheden

uitgevoerd na zonsondergang die een nadelig effect kunnen hebben op dag-actieve soorten en er worden geen werkzaamheden uitgevoerd tijdens de daglichtperiode voor nacht-actieve soorten. Hierdoor wordt verstoring voorkomen. Tijdens de werkzaamheden is er sprake van ecologische begeleiding en staat een ter zake kundige altijd paraat voor vragen en onvoorziene situaties.

Hoofdstuk 7 Samenvatting

1. In het planbied bezetten drie gewone dwergvleermuizen een zomer- en paarverblijfplaats en is een kraamkolonie van gewone dwergvleermuizen vastgesteld (103 uitvliegende dieren);
2. Als gevolg van het slopen van gebouwen gaan de verblijfplaatsen verloren;
3. Door het aanbieden van tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen, wordt de dieren een alternatieve verblijfplaats geboden tijdens het werk;
4. Door het aanbieden van duurzame alternatieve verblijfplaatsen, wordt de dieren een duurzame alternatieve verblijfplaats geboden tijdens het werk;
5. De tijdelijke en duurzame vervangende verblijfplaatsen worden maal 4 uitgevoerd;
6. De verblijfplaatsen worden ongeschikt gemaakt voor vleermuizen, om te voorkomen dat vleermuizen gedood worden als gevolg van het slopen van bebouwing (alleen tijdens de actieve periode);
7. Indien een gebouw gesloopt wordt in de actieve periode, wordt na het ongeschikt maken, een controle uitgevoerd om de aanwezigheid van een vleermuis uit te kunnen sluiten.